

Aalborg University Business School

Macroeconomic Methodology, Theory and Economic Policy
(MaMTEP)

Working Paper Series

No. 3, 2021

Hvordan skal man lære om makroøkonomi?

Finn Olesen

BUSINESS SCHOOL
AALBORG UNIVERSITY

Hvordan skal man lære om makroøkonomi?

14.juni 2021

Finn Olesen

Resumé: Med den seneste internationale krise som baggrund har der fra forskellig side været sat et naturligt fokus på, om de studerende nu bliver undervist i økonomi på den mest hensigtsmæssige måde. Er det blot mainstream-fortællingen, der doseres, eller præsenteres der også nogle alternative forklaringsrammer? Og skal undervisningstilgangen alene være en, som er matematisk formalistisk, eller gives der også mulighed for andre tilgange? Med andre ord er studiet af økonomi kendetegnet ved en uniform tilgang eller en mere pluralistisk approach? På Aalborg Universitet har vi valgt at give de økonomistuderende en så fyldig værktøjskasse som muligt indeholdende forskellige økonomiske teorirammer og en flerhed af metoder. Og igennem hele vores studium af økonomi er undervisningstilgangen baseret på 'Problem-based learning'.

Abstract: Lately, because of the lessons learnt from the Great Recession, not only heterodox economists but also students in economics have questioned the wisdom of the macroeconomic mainstream theory. Is there only one relevant theoretical story to tell when teaching economics? And how should you teach economics – making use of only mathematical models or should you accept an approach of pluralism? At Aalborg University we have chosen to teach economics introducing mainstream as well as non-mainstream theories using a teaching approach of 'Problem-based-learning'.

Keywords: mainstream versus non-mainstream økonomi, kravene om realisme og pluralisme & 'Problem-based learning'

JEL codes: A20, B22 & E12

* Jeg skal takke Mikael Randrup Byrialsen for kommentarer til en tidligere version af denne artikel.

Indledning

Ganske længe har tendensen hos de fleste universiteter, internationalt som også i Danmark, hvor man udbyder økonomi som en uddannelsesmulighed, været klar. Tilgangen til den makroøkonomiske teori er blevet stadig mere uniform¹. Den moderne makroøkonomiske mainstream er blevet betragtet som den eneste måde, hvorpå man kunne forholde sig til makroøkonomiske problemstillinger på relevant vis. Og skulle økonomierne analyseres, var kun en type af modeller anvendelige nemlig de såkaldte DSGE-modeller (dynamisk stokastiske generelle ligevægtsmodeller). Og skal man forstå indholdet i mainstream-teorien og DSGE-modellerne korrekt, kræver dette et højt niveau af anvendelse af matematisk formalisme. Uniformitet blev kendetegnet, hvad angår såvel den makroøkonomiske teori som den måde, hvorpå man burde undervise i økonomi på.

Men der fandtes – og findes – naturligvis alternativer til den herskende mainstream. Både hvad angår, hvad der kan betragtes som relevant makroteoretisk viden, som også den undervisningsmæssige approach, der anses for hensigtsmæssig.

Om denne alternative tilgang især belyst ud fra et post keynesiansk perspektiv handler nærværende korte artikel. Med et sådant udgangspunkt bliver kravet om en nødvendig grad af realisme og pluralisme – teoretisk som også undervisningsmæssigt – af afgørende betydning.

I det følgende skal fokus først sættes på mainstream-fortællingen. Dels kort om indholdet i denne, og dels mere uddybende en kritik af denne: er mainstream nu ikke for meget ude af trit med kendsgerningerne fra 'real life', og er en uniform tilgang nu også en god måde at studere makroøkonomiske fænomener på? Dernæst sættes fokus på en alternativ tilgang. Man kan faktisk dosere makroøkonomi på mere pluralistisk vis med held. Man kan undervise de økonomistuderende i flere forskellige teoretiske skoler og oplære dem til at

¹ Hvad angår undervisningen i mikroøkonomi synes en mere pluralistisk tilgang at være den vej, som generelt er blevet valgt. Indenfor dette fagområde lærer økonomistuderende ikke alene den traditionelle mikroteori, men også andre tilgange som f.eks. fokuserer på anvendelse af Spilteori og Behavioural Economics.

blive kritisk reflekterende ved anvendelse af en 'Problem-based learning' tilgang, hvor de for en stor dels vedkommende selv tager ansvaret for deres læringsproces. Dette sikres især gennem et kontinuerligt projektarbejde, hvor de studerende arbejder med mikro- som makroøkonomiske problemstillinger. Og en sådan alternativ måde at dosere økonomi på synes ikke på nogen måde at forringe de færdiguddannede kandidaters mulighed for at sikre sig attraktive jobs efterfølgende. Her er de tilsyneladende ikke dårligere stillet sammenlignet med mere traditionelt uddannede økonomer; de får ansættelse inden for forskellige sektorer af såvel den offentlige som den private sektor. Endelig afsluttes artiklen med nogle få afrundende bemærkninger.

Prologen

Som bekendt blev verdensøkonomien grundigt rystet af den seneste internationale krise, der startede som en finansiel krise i 2007-08. Med nogen overraskelse så flere mainstream-makroøkonomer dette ske. Ifølge indholdet i den dominerende økonomiske tankegang kunne det egentlig slet ikke ske. Her mente man at have godt styr på det, som var essensen af, hvorledes moderne globaliserede økonomier fungerede.

Og denne 'viden' tilsagde tilhængerne af mainstream-tankegangen, at man var kommet langt i henseende til at få sat markedsmekanismen så tilstrækkelig fri, at denne kunne levere varen: moderne økonomier forventedes at operere tæt på fuld beskæftigelse og i et scenario med økonomisk vækst over tid, som gav stadig mere velstand til de mange. Dette fulgte naturligt af læren: mere marked er bedre end mindre marked, og mindre regulering af økonomien er gavnligt for alle. Og især burde der dereguleres på de finansielle markeder. Sådan som tilfældet var i USA, hvor dereguleringen begyndte, mens Clinton var præsident; senere kom dereguleringsbestrebelse også på dagsordenen i Europa. Derved ville der automatisk kunne skabes mere likviditet, som kunne tilbydes virksomheder som

husholdninger til en lavere rente. Samfundsøkonomisk altså en mere hensigtsmæssig situation; den finansielle deregulering syntes at være til fordel for alle grupper i samfundet².

Så i et mainstream-perspektiv fra 2000'erne burde fremtiden se rimelig lys ud med forbedrede velstandsmuligheder for de fleste³.

Et wake-up-call?

Derfor blev den seneste krise, som var så omfattende, at den i dag benævnes for 'The Great Recession', noget af et 'wake-up-call' for mange. Flere tidligere kendte mainstreamere indså, at den dominerende makroteori var mangelfuld i sit indhold; mest kendt og nok med størst gennemslagskraft på mange økonomer er bidragene fra (Solow, 2010), (Romer, 2016) og (Stiglitz, 2018). Ifølge disse tre Nobelpris modtagere fremstillede den herskende teori væsentlige makroøkonomiske problemstillinger på en for simpel måde.

For non-mainstreamere var dette ingen ny erkendelse. Eksempelvis havde post keynesianske økonomer længe hævdet, at den makroøkonomiske mainstream i sit teoretiske fundament var for langt væk fra virkelighedens mange komplekse

² Måske flere skulle have stiftet bekendtskab med den amerikanske økonom Hyman Minsky' forfatterskab. Heri argumenteres der ofte for det synspunkt, at man bør huske på, at finansielle institutioner er ganske almindelige økonomiske foretagender, der er sat i verdenen for at tjene penge. Ikke alt, hvad de måtte finde på af innovative tilbud i den finansielle sektor, er dermed med sikkerhed samfundsmæssige set gavnlige og værdifulde nyskabelser; jf. (Minsky, 1975 & 1986).

³ Paradoksalt nok har denne økonomiske filosofi resulteret i, at såvel indkomst- som formuefordelingen som et generelt kendetegn for de vestlige lande er blevet mere ulige i de seneste par årtier; jf. eksempelvis fremstillingen i (OECD, 2015). Men nu har en sådan udvikling i uligheden aldrig rigtigt været et centralt tema for den moderne makroøkonomiske mainstream. Det har den derimod for flere non-mainstream retninger inden for makroteorien. Således har især den post keynesianske tænkning altid haft et fokus på denne problematik. Frygten var her blandt andet den, at en forøget ulighed indebærer en risiko for, at den samlede efterspørgsel i økonomien bliver for lav til at sikre en fortsat fuld beskæftigelse realiseret. Med øget ulighed kan den marginale forbrugstilbøjelighed i samfundet falde, mens opsparringstilbøjeligheden øges tilsvarende, med negative efterspørgselsmæssige konsekvenser til følge. Dette skyldes kendsgerningen om, at opsparringstilbøjeligheden øges ved stigende indkomst.

sammenhænge – og fra John Maynard Keynes havde de lært, at der sjældent – aldrig – gives simple svar på komplekse spørgsmål⁴.

Og en sådan erkendelse slog også igennem hos de økonomistuderende. I England dannedes således 'the post-crash economics society', hvor de studerendes kritik var centreret omkring den kendsgerning, at der ofte kun blev præsenteret én teoretisk makroøkonomisk referenceramme og anvendt én matematisk formalistisk tilgang som den approach, man bør anvende, hvis man dyrker makroteorien på moderne vis⁵. Senere fulgte den internationalt forankrede studenterbevægelse inden for rammerne af 'Rethinking Economics' organisationen. En bevægelse som også har medlemmer blandt økonomistuderende i Danmark⁶.

Og jf. (Gärtner, Griesbach & Jung, 2013) er konklusionen den, at hvis der kommer forandringer med hensyn til, hvad de studerende skal undervises i som følge af 'The Great Recession', så er en sådan forandringsproces rimelig træg⁷; jf. også (de Araujo, O'Sullivan & Simpson, 2013) som påpeger, at den af krisen fremtvungne evaluering af indholdet i traditionelle makrokurser givetvis vil tage tid; for indeholder mainstream-tilgangen nu ikke mange gode kerneelementer, som bør bibeholdes? Eksempelvis den fordel, at mikroøkonomisk funderede makromodeller kan være logiske i deres opbygning og

⁴ I en dansk kontekst er kritikken mod den makroøkonomiske mainstream især kendt for at komme fra makroøkonomeerne tilknyttet Aalborg University Business School (tidligere Institut for Ledelse & Økonomi). Ganske længe har således Peter Skott, Jesper Jespersen, Mogens Ove Madsen og Finn Olesen i flere bidrag dels givet en kritik af centrale elementer af indholdet i den makroøkonomiske mainstream tænkning dels skitseret vejen mod et nødvendigt alternativ. For yderligere information herom kan der henvises til forskningsgruppens hjemmeside: <https://www.business.aau.dk/research/mamtep/>.

⁵ Teorien benævnes ofte for 'The New Neoclassical Synthesis' og de makroøkonomiske modeller, som mainstream anvender, benævnes DSGE-modeller. For en klassisk reference til denne tænkning kan der henvises til (Goodfriend, 2004). For en kritik kan der henvises til (Byrialsen & Olesen, 2014).

⁶ For nærmere information, se linket: <https://www.rethinkingeconomics.dk/>.

⁷ På baggrund af den omfattende internationale online spørgeskemaundersøgelse som (Gärtner, Griesbach & Jung, 2013, pp. 409 & 414) foretager, er konklusionen den, at "curricula continue to feature an orthodox selection of unifying core topics ... [hvorfor] ... the key models used to discuss issues of economic growth and business cycles, change is modest at best". Dog synes forfatterne at kunne ane en tendens til en øget interesse for finansielle forhold i økonomiundervisningen.

indhold, og hermed sikres der da en vis eftertragtellesværdig konsistens, som mainstreamerne typisk hævder, udgør et af den moderne makroteoris adelsmærker. Men hvordan skal man nu kunne afgøre, hvorvidt givne økonomiske udsagn og/eller økonomisk politiske tiltag er gode eller dårlige, hvis den model, som man bruger som evalueringsredskab, nu en gang grundlæggende er for meget ude af trit med virkelighedens mange komplekse hændelser? Så mister enhver sådan form for evaluering sin validitet på grund af manglende kongruens mellem model og virkelighed.

Eller som (Shiller, 2010, pp. 407 & 405) har sagt det sammenfattende meget af den rejste kritik:

“Macroeconomics seeks simple way of thinking about highly complex phenomena that cannot really be taken apart and studied in a systematic way ... that means that we have to respect alternative ways of understanding macroeconomics and that we keep a long historical perspective on the history of economic thought ... The research and teaching of macroeconomics both need to focus much more on what we do not know and less on what we do know”.

En anden form for kritik kommer fra (Colander, 2018), som har argumenteret for, at mainstream-tænkningen med sin dominans kom til at fremstå nærmest som et sammentømret præsteskab, der synes at være inde over mange samfundsøkonomiske problemer med en nærmest unik og altafgørende entydig måde at evaluere disse på.

Men sådan en 'sandhedsdyrkelse' er problematisk. Hvem skal vurdere validiteten af de afgivne evalueringer? Hvem er der til at stille de kritiske spørgsmål, som gør debatten nuanceret, og som giver de politiske beslutningstagere et vist råderum for at træffe de afgørelser, som der nu engang skal træffes mange af i et moderne samfund, som til stadigvæk udvikler sig hurtigere og hurtigere? Som (Colander, 2018, p. 14) udtrykker sig: “Economists see themselves as outside judges. Placing any group in an outside position “judging society” is a dangerous undertaking. One is left with the problem: Who will judge the judges?”.

Og så er der for det tredje de, der kritiserer den moderne makroøkonomi opfattelse for at være for indlejret i en neoliberalistisk forståelsesramme; jf. eksempelvis (Ngulube, 2018), idet de fleste lærebøger i økonomi implicit indbygger en sådan politisk filosofi i den belyste økonomiske teori⁸. Synspunktet er derfor grundlæggende det, at neoliberalistiske principper tilskynder til mere fri konkurrence, som sikrer, at økonomierne af sig selv bringes nærmere en stabil ligevægtssituation. Mere marked er bedre end mindre marked, og rollen for offentlig intervention er dermed minimal: "In economics, wealth is not created by the government, but by individuals and their mutual understanding. The central focus is on individuality and self-government ... market economy leads to three market merits namely efficiency, incentives and freedom"; (Ngulube, 2018, pp. 3 & 8).

Selvklart kan en sådan forståelse fremme og fastholde en uniform opfattelse af, hvad økonomi er, og hvordan økonomi bør bedrives. Behovet for en pluralistisk tilgang til makroøkonomi er derfor om overhovedet til stedet naturligvis ganske begrænset. Der er intet relevant alternativ til mainstream-tilgangen; jf. eksempelvis (Woodford, 2009). Også derfor er uddannelsen af økonomer på de forskellige uddannelsesinstitutioner så enstreget og uniform, som tilfældet typisk er. Alligevel ser vi fra tid til anden, at markederne fejler, og at substantiel offentlig intervention er nødvendig; så derfor er mainstream-forståelsen for markedskonform, lyder kritikken.

Og på sin vis har flere af mainstreamerne da tilsyneladende også taget ved lære af noget af det ovenstående.

Således mener (Mankiw, 2019, p. 258) helt traditionelt mainstream-like ikke overraskende, at ethvert kursus i makroøkonomi naturligvis bør lære de studerende om fagets "foundational ideas that have been broadly established and accepted" også gerne i en formalistisk matematisk udformning og uden samtidig at dosere for megen teorikritik. For

⁸ Og samspillet mellem de to går begge veje, idet: "the discipline of economics has been important for the proliferation of neoliberalism and a neoliberal political rationality"; (Ngulube, 2018, p. 1).

økonomer er modelarbejde kommet for at blive⁹. Men det er også afgørende nødvendigt, at man lærer de studerende, at enhver model har sine klare begrænsninger. Helt non-mainstreamagtigt påpeger Mankiw nu, så skal man huske, at der er mange vigtige og afgørende forhold, som vanskeligt lader sig modellere formelt. Også derfor skal makromodellerne altid have et eller andet samspil til virkeligheden: "it is crucial to keep reminding students that all this abstraction is aimed at understanding phenomena from the real world"; (Mankiw, 2019, p. 260). Og med (Croushore, 2019) får vi at vide, at det er ganske nødvendigt at lære de studerende, at de skal kunne anvende de indlærte makromodeller på virkeligheden¹⁰: ethvert makrokursus må ifølge ham altid indeholde et arbejde med makroøkonomiske data. Kun derved kan man sikre sig, at de studerende får en forståelse for "how macroeconomic theory relates to the real world"; (Croushore, 2019, p. 267).

Og huskes skal det, at for ensidig en brug af matematisk formalisme og en generel anerkendelse af, at brug af økonometri er den eneste acceptable vej til ny (og valid) empirisk erkendelse, er diskutabel al den stund, at økonometriske metoder også har sine begrænsninger; jf. (Swann, 2019)¹¹. Derfor advokeres der for det fornuftige i at anerkende relevansen og styrken af andre tilgange – "the economics profession needs to use a wider range of empirical techniques" – med andre ord en pluralistisk tilgang bør vælges: "we must make proper space in the economics discipline for those economists who have learned a lot

⁹ (Mankiw, 2019, p. 259): "Let's face it: economists enjoy playing with economic models, much like children enjoy playing with models of cars, boats, and planes. That may be a nerdy thing to admit, but that is okay".

¹⁰ Som man i årtier nu har forsøgt at gøre det i mikroøkonomiske kurser; jf. eksempelvis (Goolsbee, 2019).

¹¹ Konkret sættes der fokus på behandlingen af "noisy data", der bør forstås som det ikke-forklarede element. Således påpeges det: "There is a common opinion among many econometricians that, relative to the other problems of econometrics, a little bit of measurement error really doesn't matter very much. Unfortunately, this misses the point. It is not the absolute size of the measurement error that matters, but its size relative to the variation in x ... This means that "noise" should include not just measurement errors and ambiguities in our economic concepts, but also any idiosyncrasies and peculiarities in individual observations, which are not explained by the economic relationship we are interested in, and indeed, which obscure that relationship. Noisy data becomes a problem when it dominates the signal we want to observe"; (Swann, 2019, p. 344). Faren herved er, at det økonometriske resultat har en manglende empirisk validitet, som let overses, hvis den enkelte økonometriker ikke udviser en tilstrækkelig agtpågivenhed.

about empirical economics by using other techniques, and not dismiss these people as heterodox or irrelevant"; (Swann, 2019, pp. 353 & 354).

Så tilsyneladende er visionen for makroøkonomi for mange i dag den, at man skal være varsom med blot at udvikle teori for teoriens egen skyld, sådan som tilfældet mange gange førend krisen synes at have været (i hvert tilfælde set med en non-mainstreamers øjne). Så er der bare tilbage at håbe, at mainstream-lærebøgerne som mainstream-kursusbeskrivelserne faktisk også begynder at ændre indhold og inddrager andet og mere end blot mainstream-fortællingen. Som tidligere nævnt synes en sådan transformation, i det omfang en sådan overhovedet er til stede, at foregå rimeligt trægt.

Alternativet: pluralisme og Problem-based learning

Om end makroøkonomi som fag betragtet traditionelt præsenteres på mainstream maner, så eksisterer der nogle steder et klart alternativ til denne tilgang. Nogle enkelte steder har man valgt ikke alene at præsentere den mikro- som makroøkonomiske mainstream fortælling, men også at give de studerende en indsigt i udvalgte alternativer. Et af disse steder er Aalborg Universitet, hvor undervisningen i økonomi inden for universitets Business School, AAUBS, også præsenterer forskellige non-mainstream økonomiske tilgange; ligesom vi naturligvis også underviser i mere tekniske fag som matematik, statistik og økonometri. Især er den makroøkonomiske undervisning ikke alene en fortælling om den moderne makroøkonomiske mainstream, men den giver også en præsentation af alternativer til mainstream. Stærkt står her især den post keynesianske tænkning.

Grundlæggende er tilgangen til økonomi på AAUBS kendetegnet ved en pluralistisk tilgang. Og den måde, som vi har valgt at dosere mikro- som makroøkonomi på hos os, er i ganske god overensstemmelse med den definition af pluralisme, som (Negru & Negru, 2017, p. 195) giver:

“Pluralism means ways of recognising and accepting the variety of economic ideas and schools of thought in economics and in economic curriculum. Pluralism represents an attitude of openness towards theories and models that are not necessarily heterodox. Pedagogically, pluralism envisages the willingness to produce a diverse curriculum and the introduction of various modes to represent and interpret the economic world different than one’s own”.

Sammenfattende: jo flere forskellige teorirammer som de studerende stifter bekendtskab med, desto bedre bliver deres værktøjskasse udstyret. Og med en righoldig værktøjskasse er man godt rustet til at forklare, analyse og fremkomme med løsningsforslag til mange af de forskelligartede problemstillinger, som vores studerende møder ude i det virkelige liv, når de har forladt universitets trygge rammer som færdiguddannede kandidater.

Tilsvarende bruger vi også en helt unik undervisningsapproach på AAUBS. Vi gør vores undervisning og vejledning aktuel og kritisk ved at anvende en ‘Problem-based learning’ tilgang (PBL)¹². Ved brug af en sådan tilgang forsøger vi at oplære vores studerende til at blive kritiske og reflekterende studerende; enhver teori og ethvert udsagn må nødvendigvis underkastes en evaluering. Og vi lærer dem at arbejde problemløsende. De skal selvfølgelig tilegne sig konkret faglig viden, men de skal ikke alene kunne reproducere denne viden; vigtigere er det, at de skal kunne anvende denne viden i konkrete projekter, hvor de skal afdække relevante aspekter ved en given selvvalgt problemstilling – mikro- som makroøkonomisk – fra ‘real life’ og behandle disse analytisk. I den forstand begynder de studerendes læringsproces allerede ved selve identifikationen af, hvilke problemstillinger der er relevante at forsøge at afdække samt hvorfor og konkret hvordan. Og da virkeligheden er en kompleks størrelse, må de studerende naturligvis også forholde sig kritisk evaluerende til det givne valg af analysetilgang samt analysens konkrete resultater¹³.

¹² For en nærmere beskrivelse af denne PBL-tilgang, generelt som mere specifikt rettet sig mod uddannelsen i økonomi, kan der henvises til (Madsen, 2021) og (Olesen & Madsen, 2017).

¹³ Med (Madsen, 2021, pp. 2 & 3): “Hvis man skal sammenfatte fundamentet i PBL-strategien kan det beskrives som en studentercentreret tilgang, der tilskynder studerende til at udvikle deres uafhængige forskningsevner og trække en direkte sammenhæng mellem det, de lærer, og deres behov som studerende ... PBL er mere

Også derfor er det så vigtigt, at de studerende lærer om ikke alene den mikro- som makroøkonomiske mainstream fortælling, men også om de mulige mere heterodokse alternativer. Det udvider deres faglige perspektiv, og giver dem bedre muligheder for at forholde sig kritisk evaluerende til både deres egen læringsproces som udformningen og indholdet af de forskellige projekter, som de udarbejder i løbet af deres studietid.

Indenfor økonomi betyder det, at der altid skal være et samspil mellem de mikro- som makroøkonomiske teorier, der doseres, og den virkelighed på hvilken denne økonomiske forståelse skal forsøges anvendt. Dette kendetegner såvel vores undervisnings- som vejledningsaktiviteter. I en AAUBS-kontekst er virkeligheden kommet for at blive. Dette betyder selvsagt ikke, at vi går på kompromis med de studerendes teoriforståelse – denne evalueres også gennem traditionelle eksamenstiltag – og den skal selvfølgelig helst være så perfekt som muligt. Men vi ønsker at bibringe de studerende den forståelse, at teori nødvendigvis må appliceres. Derfor spiller inddragelse af empiri så stor en rolle, som tilfældet er i undervisningen som måske især i de studerendes projektarbejder, som de udarbejder løbende gennem hele deres studie (på BA'en såvel som på MA'en).

Hos os i Aalborg er opfattelsen den, at mikro- som måske især makroøkonomiske teorier er kontekstuel forankrede. Givne restriktionerende økonomiske problemstillinger gennem tiderne har givet inspiration og anledning til udvikling af givne teorier. Også derfor underviser vi de studerende i såvel videnskabsteori, økonomisk teorihistorie som økonomiske metodologi. Igen sker dette naturligvis PBL-agtigt – de nævnte tre elementer indgår typisk på sin vis i alle de udarbejdede projekter gennem studietiden.

Om end vi altså uddanner vores økonomistuderende anderledes end hos mere mainstream orienterede universiteter, så synes dette ikke at stille vores færdiguddannede kandidater i et dårligere lys end kandidaterne fra KU, AU og SDU. De bedømmes af det samme censorkorps, som man også bruger på de andre tre økonomiuddannelser i Danmark med

studieaktiverende end traditionelle læreformer. Der er tale om en høj grad af interessebaseret læring, som samtidig udvikler interpersonelle færdigheder”.

det resultat, at deres karakterer er sammenlignelige med dem, der gives andre steder¹⁴. Og deres grad af beskæftigelsesparathed er ganske god – ofte har vores studerende allerede fået deres første kandidatjob, førend de forsvarer deres specialer, ligesom de ansættes bredt inden for den offentlige såvel som den private sektor.

Og økonomiuddannelsen ved AAUBS synes også i tiltagende grad at have kommende studerendes bevågenhed. Efter vi for nogle år siden moderniserede studieordningerne for oecon-uddannelsen – en skærpet fokusering mikro- som makroteoretisk som også en øget vægt på økonomisk metodologi og synliggørelse og progression i anvendelsen af PBL-tilgangen – på såvel BA'en som MA'en samt satsede markant markedsføringsmæssigt på at gennemføre en nøje tilrettelagt og aktiv indsats især på de sociale medier har tilgangen af nye studerende været støt stigende. Således blev der sidste år optaget i alt 95 studerende på vores BA-oecon¹⁵.

Nogle afsluttende bemærkninger

Når man ser på, hvordan der internationalt typisk er blevet undervist i makroøkonomi på hos mange – de fleste? – mainstream orienterede økonomiske institutter, har (Friedman, 2010, p. 392) nok ikke helt uret i sin karakteristik:

“It sometimes seems that many economists write and teach not about the world in which we live but rather the world in which they wish we lived ... This path can be very seductive. Especially in the intellectual arena, few ideas offer more appeal than a model that is simple, elegant, and wrong”.

¹⁴ Jf. den seneste censorberetning for økonomi fra april 2020, se p.2, så er karaktergennemsnittet for BA-uddannelsen på AAU marginal højest i de seneste år på nær i 2019 – 7,9; 8,0; 7,9 og 7,4 i henholdsvis 2016, 2017, 2018 og 2019. Mht. til karaktergennemsnittet for MA-uddannelsen toppe KU og AU i den nævnte periode, mens de studerende på AAU er på niveau med eller lidt over niveauet med de studerende fra SDU – for AAU's vedkommende med et gennemsnit på 8,0; 7,8, 8,4 og 7,6 i årene 2016-2019.

¹⁵ For årene 2017-19 var optaget på BA-oecon 44, 49 og henholdsvis 64 studerende.

Ikke underligt er tendensen blandt internationale som danske studerende i makroøkonomi derfor præget af et ønske om en bredere tilgang. Den moderne makroøkonomiske mainstream og dennes DSGE-modeller har sine klare begrænsninger i belysningen af, hvad der kendetegner moderne globalt forankrede finansielle økonomier. Det ved de fleste i dag belært af erfaringerne fra 'The Great Recession'. Og med den nuværende Covid-19 pandemi har vi alle lært, at økonomisk politiske indgreb har klare realøkonomiske effekter på det kortere såvel som på det længere sigt. Det gør en forskel i 'real life' for de fleste, hvordan den økonomiske politik udformes. Det gør det nu i Covid-19 tider, som det gjorde i årene efter den finansielle krises ankomst i 2007-8.

Makroøkonomi bør derfor doseres pluralistisk: de studerende skal selvfølgelig beherske mainstream-fortællingen, men de skal kunne mere end det, de skal også have kendskab til og forståelse af relevante alternativer til den dominerende opfattelse. Med en ofte brugt post keynesiansk frase: 'there is no one model for all seasons'.

Og fra (Evans, Grimes & Becker, 2012), ved vi, at det ikke er ligegyldigt, hvordan der undervises i økonomi. Af deres adspurgte 62 modtagere af Nobelprisen i økonomi samt 22 andre betydningsfulde internationalt anerkendte økonomer, dokumenteres det, at udover at angive ønsket om at kunne gøre en forskel i verdenen mht. økonomiernes udvikling, 33 %, som motiveringsfaktor nr. 1, så betyder det også en hel del, hvordan der undervises i økonomi, når unge skal vælge, hvad de skal læse efter deres gymnasieforløb. Dette er motiveringsfaktor nr. 2, der udgør 32 %. Som (Evans, Grimes & Becker, 2012, p. 94) konkluderende skriver:

"The prominent economists in our study indicate that theories, books, and coursework all play major roles in the recruitment process. Thus, it is the role of the teacher to provide high-quality intriguing coursework, which covers a wide range of theories and readings".

Unge studerende i økonomi i Danmark som internationalt efterlyser en relevant undervisning, som giver dem nogle redskaber til at kunne forstå, forklare og fremkomme med løsningsforslag på de alvorlige kriseproblemer, som også moderne globaliseret

forankrede økonomier rammes af fra tid til tid. Det perspektiv på undervisningen i mikro-
som makroøkonomi forsøger vi at fastholde og udbygge på økonomistudiet ved Aalborg
Universitet. Til gavn for de nuværende som kommende studerende og til glæde for deres
mange forskellige aftagere efter endt uddannelse.

Litteraturliste

Byrialsen, M. R. & Olesen, F. (2014). DSGE: Den makroøkonomiske baseline model: En introduktion og en kritik. *Økonomiska Samfundets Tidsskrift*, 62(2), 74-89.

Censorberetning (2020). *Fælles censorberetning 2019 for økonomi*. https://www.econ.ku.dk/censorkorps_danmark/censorberetninger/Censorberetning_2019_for_ekonomi.pdf.

Colander, D. (2018). Why Aren't Economists as Important as Garbage Men? I: Colander, D. & Su, H.-C. (eds). *How Economics Should Be Done – Essays on the Art and Craft of Economics* (s. 3-10). London: Edward Elgar.

Croushore, D. (2019). What should we teach in intermediate macroeconomics? *The Journal of Economic Education*, 50(3), 265-68.

de Araujo, P., O'Sullivan, R. & Simpson, N. (2013). What Should be Taught in Intermediate Macroeconomics? *The Journal of Economic Education*, 44(1), 74-90.

Evans, B., Grimes, P. & Becker, W. (2012). What Led Eminent Economists to Become Economists? *The Journal of Economic Education*, 43(1), 83-98.

Friedman, B. (2010). Reconstructing Economics in Light of the 2007-? *The Journal of Economic Education*, 41(4), 391-97.

Goodfriend, M. (2004). Monetary Policy in the New Neoclassical Synthesis: A Primer. *Federal Reserve Bank of Richmond Economic Quarterly*, Summer 2004, 21-45.

Goolsbee, A. (2019). What should be taught in intermediate microeconomics? *The Journal of Economic Education*, 50(3), 269-72.

Gärtner, M., Griesbach, B. & Jung, F. (2013). Teaching Macroeconomics After the Crisis: A Survey Among Undergraduate Instructors in Europe and the United States. *The Journal of Economic Education*, 44(4), 406-16.

Madsen, M. (2021). PBL, økonomisk metodologi og videnskabsteoriens betydning. *Working Papers - Macroeconomic Methodology, Theory and Economic Policy, Aalborg University Business School*, WP 2021-1.

Mankiw, G. (2019). Six guidelines for teaching intermediate macroeconomics. *The Journal of Economic Education*, 50(3), 258-60.

Minsky, H. (1975). *John Maynard Keynes*. New York: Columbia University Press.

Minsky, H. (1986). *Stabilizing An Unstable Economy*. New Haven: Yale University Press.

Negru, I. & Negru, A. (2017). Modes of pluralism: critical commentary on roundtable dialogue on pluralism. *International Journal of Pluralism and Economics Education*, 8(2), 193-209.

Ngulube, B. (2018). Coverage of neoliberalism principles in undergraduate economic textbooks: Implications for relevance. *Journal of Economics and Economic Education Research*, 19(1), 1-17.

- Olesen, F. & Madsen, M. O. (2017). Problem-based learning: a non-mainstream way to teach economics. *International Journal of Pluralism and Economics Education*, 8(3), 300-11.
- OECD (2015). *In It Together: Why Less Inequality Benefits All*, OECD Publishing, Paris; <http://dx.doi.org/10.1787/9789264235120-en>.
- Romer, P. (2016). The Trouble With Macroeconomics, 14th September 2016, <https://paulromer.net/wp-content/uploads/2016/09/WP-Trouble.pdf>.
- Solow, R. (2010). Building a science of economics for the real world. *Prepared Statement for the House Committee on Science and Technology Subcommittee on Investigations and Oversight*.
- Shiller, R. (2010). How Should the Financial Crisis Change How We Teach Economics? *The Journal of Economic Education*, 41(4), 403-09.
- Stiglitz, J. (2018). Where modern macroeconomics went wrong. *Oxford Review of Economic Policy*, 34(1-2), 70-106.
- Swann, P. (2019). Is precise econometrics an illusion? *The Journal of Economic Education*, 50(4), 343-55.
- Woodford, M. (2009). Convergence in Macroeconomics: Elements of the New Synthesis. *American Economic Journal: Macroeconomics*, 1(1), 267-79.